

Udskrift af Arbejdsrettens dom af 21. april 2017

Sag nr. AR2015.0345:

Landsorganisationen i Danmark

for

Blik- og Rørarbejderforbundet

mod

Dansk Arbejdsgiverforening

for

TEKNIQ Installatørernes Organisation på egne vegne, og

for

Hp Vvs ApS

Dommere: Tage Arentoft, Henrik Lind, Poul Dahl Jensen (retsformand), Sanne Stadil, Peter Stenholm, Nicolai Westergaard og Mads Øland.

Indledning

Sagens hovedspørgsmål er, om lærlingebestemmelserne i VVS-overenskomstens punkt 26 er en integreret del af overenskomsten med den virkning, at brud kan sanktioneres med bod.

Påstande

Klager, Landsorganisationen i Danmark for Blik- og Rørarbejderforbundet, har nedlagt påstand om, at Hp Vvs ApS skal betale en efter Arbejdsrettens skøn fastsat bod for brud på overenskomstens punkt 26, stk. 9.

Klager har endvidere nedlagt påstand om, at TEKNIQ skal betale en efter Arbejdsrettens skøn fastsat bod.

Indklagede, Dansk Arbejdsgiverforening for TEKNIQ Installatørernes Organisation på egne vegne og for Hp Vvs ApS, har nedlagt påstand om frifindelse.

Sagens omstændigheder

Tvisten har baggrund i en konkret sag mellem virksomheden Hp Vvs ApS og en ansat elev om dennes ret til pensionsindbetaling fra første arbejdsdag efter VVS-overenskomstens punkt 26, stk. 9.

Sagen blev indbragt for Tvistighedsnævnet, hvor TEKNIQ som mandatar for virksomheden i et svarskrift af 4. september 2014 bl.a. anførte:

”Til supplement og korrektion af klagers sagsfremstilling bemærkes følgende:

Efterfølgende har TEKNIQ gjort virksomheden opmærksom på, at klager – uanset modstående aftale – var berettiget til lærlingepension i henhold til VVS-overenskomstens punkt 26, og at klager var berettiget til pension efter 6 måneders anciennitet og evt. allerede fra første ansættelsesdag, såfremt klager allerede i tidligere ansættelser havde været omfattet af en arbejdsmarkedspension.

På trods af dette fastholder indklagede virksomhed, at klager er bundet af den indgåede aftale og afviser betaling.

Det gøres i den forbindelse gældende, at det er udokumenteret, hvorvidt klager forinden ansættelsen hos indklagede havde været omfattet af en arbejdsmarkedspension og dermed var berettiget til pension fra første ansættelsesdag.”

Twistighedsnævnet afsagde kendelse i sagen den 19. december 2014. Ved kendelsen blev Hp Vvs ApS dømt til at indbetale ca. 18.000 kr. til den pågældendes pensionsordning i PensionDanmark. I kendelsen hedder det bl.a.:

”Sagsfremstilling

... Det fremgår ikke af uddannelsesaftalen, at der skulle være indgået en særlig aftale om pensionsvilkår.

Det fremgår af en lønspecifikation for perioden april 2013, at der under elevens tidligere ansættelse hos MAN Diesel og Turbo fra den 17. september 2007 til den 31. januar 2013 blev indbetalt pensionsbidrag til en arbejdsmarkedspension.

Uddannelsesaftalen blev ophævet efter gensidig aftale den 11. oktober 2013.

Retsgrundlag

Af de for uddannelsesområdet gældende lærlingebestemmelser, som fremgår af VVS-overenskomsten indgået mellem på den ene side Tekniq og på den anden side Blik- og Rørarbejderforbundet og Dansk Metal, punkt 26: ”Bestemmelserne om løn- og arbejdsforhold for lærlinge”, fremgår om pension i punkt 26, stk. 9, bl.a.:

”Lærlingen er ikke omfattet af pensionsordningen. For faglærte over 20 år medregnes læretiden dog i den anciennitetsgivende beskæftigelse.

Personer, der påbegynder en erhvervsuddannelse inden for pensionsordningens område efter at være blevet omfattet af pensionsordningen, fortsætter med at være omfattet af ordningen under uddannelsesperioden.

Lærlinge, der påbegynder en erhvervsuddannelse inden for branchen efter det fyldte 20. år, og som ikke har tilstrækkelig anciennitet, vil blive omfattet af pensionsordningen, når 6 måneders anciennitet er opnået.”

...

Twistighedsnævnets begrundelse og resultat

Tre voterende udtaler:

Vi finder det efter de afgivne forklaringer og henset til, at der ikke foreligger nogen skriftlig aftale herom, ikke godtgjort, at der mellem parterne blev indgået aftale om, at der ikke skulle indbetales til pensionsordning fra uddannelsesforholdets begyndelse. Vi bemærker i øvrigt, at en sådan aftale, der stiller eleven ringere end overenskomstens be-

stemmelser om lærlinges pensionsforhold, som virksomheden i kraft af sit medlemskab af Tekniq var bundet af, ikke gyldigt kan indgås mellem en arbejdsgiver og en lærling.”

Ved brev af 6. januar 2015 fremsatte LO begæring om fællesmøde. I brevet var anført bl.a.:

”Fællesmøde: CVR 16350001 – Hp Vvs Aps, Englandsvej 358, 2770 Kastrup

Vi har fra vor medlemsorganisation, Blik og Rørarbejderforbundet, modtaget indberetning om en opstået uoverensstemmelse mellem forbundet og medlem af Tekniq, vedrørende brud på VVS overenskomstens punkt 26, stk. 9, om pension til lærlinge.

Forbundets medlem AR blev ansat som lærling i HP VVS ApS den 25. januar 2013.

AR var på daværende tidspunkt 23 år, havde gennemført en uddannelse som flymekaniker og efterfølgende arbejdet som maskintekniker på MAN Diesel fra 17. september 2007 til 31. januar 2013.

Han var under ansættelsen omfattet af en arbejdsmarkedspension, og således berettiget til pension som lærling. Arbejdsgiveren var bekendt med dette, men mente at have lavet en aftale med lærlingen om, at der ikke skulle betales pension.

Der er ikke i punkt 26, stk. 9, givet mulighed for at afvige pensionsreglerne, hvorfor den manglende betaling udgør et klart overenskomstbrud uanset aftale. For så vidt angår efterbetaling er den udredt i Tvistighedsnævnet, og nærværende sag omhandler derfor alene fastsættelse af bod for overenskomstbruddet.”

Fællesmødet blev afholdt den 23. januar 2015. I referatet fra mødet hedder det:

”Ved et fællesmøde d.d. i Dansk Arbejdsgiverforening behandledes en af Landsorganisationen i Danmark på vegne af Blik- og Rørarbejderforbundet rejst klage over Hp Vvs ApS, Englandsvej 358, 2770 Kastrup, medlem af TEKNIQ Installatørernes Organisation, og TEKNIQ på egne vegne, vedrørende en uoverensstemmelse om brud på overenskomstens punkt 26, stk. 9, om pension til lærlinge, jf. fællesmødebegæring af 6. januar 2015.

Sagen forhandlede.

Arbejdstagersiden fastholdt den rejste klage i sin helhed, mens arbejdsgiversiden afviste klagen.

Enighed kunne således ikke opnås og arbejdstagersiden tog forbehold for at videreføre sagen for Arbejdsretten.”

Sagen blev herefter indbragt for Arbejdsretten ved LO's klageskrift af 7. maj 2015.

Retsgrundlag

VVS-overenskomsten 2014-2017 indeholder i punkt 26 bestemmelser om løn- og arbejdsforhold for lærlinge. Punkt 26, stk. 9, om pension er sålydende:

”Lærlinge er ikke omfattet af pensionsordningen. For faglærte over 20 år medregnes læretiden dog i den anciennitetsgivende beskæftigelse.

Personer, der påbegynder en erhvervsuddannelse inden for pensionsordningens område efter at være blevet omfattet af pensionsordningen, fortsætter med at være omfattet af ordningen under uddannelsesperioden.

Lærlinge, der påbegynder en erhvervsuddannelse inden for branchen efter det fyldte 20. år, og som ikke har tilstrækkelig anciennitet, vil blive omfattet af pensionsordningen, når 6 måneders anciennitet er opnået.”

VVS-overenskomstens punkt 31, stk. 11, er sålydende:

”Punkt 31 - Regler for behandling af faglig strid

[...]

Stk. 11: Uoverensstemmelser på lærlingeområdet

Overenskomstparterne er enige om, at uoverensstemmelser mellem lærling og virksomhed om uddannelsesforhold eller bestemmelser for lærlinge i øvrigt, som indbringes af lærling eller virksomhed eller forelægges af Det faglige udvalg for VVS-uddannelsen, bør søges løst ved organisationernes medvirken, forinden sagen eventuelt rejses i Tvistighedsnævnet – jf. Erhvervsuddannelsesloven og bekendtgørelse om Tvistighedsnævnet.

Sagen behandles mellem organisationerne i regi af Det faglige udvalg for VVS-uddannelsen ved et møde mellem parterne i uddannelsesforholdet og repræsentanter for organisationerne. ”

Overenskomstens punkt 26 om lærlinges løn- og arbejdsforhold kom ind i VVS-overenskomsten i 2010. Om forhistorien og forløbet omkring optagelsen af lærlingebestemmelserne i overenskomsten fremgår af sagen bl.a. følgende:

Til VVS-overenskomsten fra 2007 var som bilag 8 optaget et bilag af 1. marts 2007 benævnt ”Lærlingebestemmelser”. I indledningen til bilaget var det bl.a. anført:

”Bestemmelser om løn og arbejdsforhold m.v. for Blikkenslager- og VVS-branchens lærlinge.

Redigeret og forhandlet af:

Det faglige udvalg for VVS-uddannelsen.

Brancheforeningen for den Rustfaste uddannelse

Som er sammensat af repræsentanter fra følgende organisationer:

På arbejdstagersiden:

Blik- og Rørarbejderforbundet i Danmark ...

På arbejdsgiversiden:
TEKNIQ/Dansk VVS ...

Det Faglige Udvalgs sekretariat er:
El- og VVS-branchens uddannelsessekretariat.

Bestemmelserne er ikke et integreret led i overenskomsten.”

Ved overenskomstforhandlingerne i 2010 indgik Blik- og Rørarbejderforbundet, Dansk Metal og TEKNIQ den 8. marts 2010 følgende protokollat:

”Protokollat – OK2010
VVS-overenskomsten
Lærlingebestemmelser

Der er enighed om, at lærlingebestemmelserne i 2007-overenskomstens bilag 8, opdeles således at bestemmelserne vedr. løn- og arbejdsforhold overføres til VVS-overenskomsten, som nyt Punkt 26 – jf. bilag.

De indledende bestemmelser vedr. uddannelsesforhold overføres til et i fællesskab udarbejdet informationsmateriale - eventuelt i form af en særlig folder.”

I bilaget til protokollatet hedder det bl.a.:

Bilag til protokollat nr. B-07 vedr. lærlingebestemmelser i VVS-overenskomsten

Nedenstående indsættes som nyt punkt 26 i vvs-overenskomsten med Blik- og Rørarbejderforbundet og Dansk Metal, hvorefter de nuværende punkter 26 – 32 omnummeres.

I forbindelse med redigeringen af overenskomsten med Dansk Metal, vil de tilsvarende lærlingebestemmelser blive gennemgået i forhold til nedenstående.

Punkt 26 – løn- og arbejdsforhold for lærlinge

Nedenstående løn- og arbejdsforhold omfatter lærlinge og voksenlærlinge, som ansættes i henhold til Lov om Erhvervsuddannelser og som er omfattet af bekendtgørelsen om VVS Uddannelsen.

Bestemmelserne omfatter desuden aflønning af VVS-energitekniker lærlinge, der er ansat i virksomheder under Dansk VVS.

...

Stk. 9: Pension

Lærlinge er ikke omfattet af pensionsordningen. For Faglærte over 20 år medregnes læretiden dog i den anciennitetsgivende beskæftigelse.

Personer, der påbegynder en erhvervsuddannelse inden for pensionsordningens område efter at være blevet omfattet af pensionsordningen, fortsætter med at være omfattet af ordningen under uddannelsesperioden.

Lærlinge, der påbegynder en erhvervsuddannelse inden for branchen efter det fyldte 20. år, og som ikke har tilstrækkelig anciennitet, vil blive omfattet af pensionsordningen, når 6 måneders anciennitet er opnået.”

I Fagbladet ”Dansk VVS” nr. 4 i april 2010 udgivet af TEKNIQ var optrykt en artikel med overskriften ”Ansvarlig VVS-overenskomst”, hvor det i punktform var angivet, hvad den nye overenskomst indeholder. Et af punkterne var sålydende:

”Løn og arbejdsforhold for lærlinge bliver en del af overenskomsten.”

Den 3. februar 2011 indgik Blik- og Rørarbejderforbundet og TEKNIQ aftale om en forretningsgang for lærlingesager. Aftalen er sålydende:

”Forretningsgang for lærlingesager på VVS-overenskomsten

Der er mellem parterne enighed om følgende forretningsgang:

- Sager som ikke vedrører ophævelse, forlængelse eller afkortning af uddannelsesaftaler søges løst på et forhandlingsmøde på virksomheden, hvor Blik & Rørs kreds og TEKNIQ kan deltage.
- Øvrige sager samt sager, der ikke løses lokalt, fremsendes som hidtil det faglige udvalg, Højnæsvej 72, Rødovre.
- Sager vedrørende forlængelse eller afkortning af uddannelsesaftaler behandles af det faglige udvalg efter de hidtidige retningslinjer herfor.
- Sager om betalings spørgsmål, som ikke løses lokalt eller sager om ophævelse, videresendes fra det faglige udvalg til TEKNIQ, som indkalder til fagretlig behandling.
- Der afholdes snarest muligt forhandlingsmøde hos TEKNIQ med deltagelse af Blik & Rør og TEKNIQ samt de involverede parter, hvor sagen behandles på vegne af det faglige udvalg.
- Såfremt enighed ikke opnås, oversendes sagen til Tvistighedsnævnet.
- Såfremt der i en sag foreligger et brud på overenskomsten forbeholder Blik & Rør sig at indbringe sagen for Arbejdsretten.”

Forklaringer

Max Meyer, Blik- og Rørarbejderforbundet, har forklaret bl.a., at forbundet i mange år havde haft et ønske om, at lærlingebestemmelserne skulle ind i overenskomsten, således at lærlingene fik stemmeret. Ved overenskomstfornyelsen i 2010 blev bestemmelserne om løn- og arbejdsforhold sat ind i overenskomsten, mens uddannelsesdelen, der var lovbaseret, blev holdt udenfor. Som vidnet husker det, var parterne bevidste om, at der herefter kunne pålægges bod for overtrædelse af bestemmelserne om lærlinges løn- og arbejdsforhold. TEKNIQ har ikke ved senere overenskomstforhandlinger rejst krav om, at lærlingedelen ikke skulle være en del af overenskomsten. Overenskomstens punkt 31, stk. 11, kom ind i overenskomsten i 2010. Forbundet har ikke med bestemmelsen fraskrevet sig forfølgning af overenskomstbrud ved Arbejdsretten. Som betaling for optagelsen af lærlingebestemmelserne i overenskomsten gik forbundet med til, at dumpede lærlinge forblev på 4. års lærlingeløn.

Henrik W. Petersen, Blik- og Rørarbejderforbundet, har forklaret bl.a., at forbundet i en anden sag har rejst krav om bod for brud på overenskomstens lærlingebestemmelser. Sagen endte med et forlig, der bl.a. indebar, at lærlingen forblev i virksomheden. Der var tale om et godt forlig, og forbundet frafaldt derfor kravet på bod.

Birger Hermansson, TEKNIQ, har forklaret bl.a., at før 2010 blev lønbestemmelser for lærlinge fastsat i regi af Det Faglige Udvalg. Der var ikke tale om overenskomstbestemmelser. Han deltog ikke i selve forhandlingerne ved overenskomstfornyelsen i 2010, men han sad bagved og stod for den tekniske udarbejdelse af protokollen af 8. marts 2010 og bilaget til protokollen. TEKNIQ havde en interesse i, at bestemmelserne om lærlinges løn- og arbejdsforhold blev sat ind i overenskomsten, således at de blev gjort lettere tilgængelige for virksomhederne. Der var alene tale om en praktisk foranstaltning. Bemærkningen om, at ”bestemmelserne er ikke et integreret led i overenskomsten”, blev ikke medtaget, da lærlingebestemmelserne blev overført til overenskomstens punkt 26. I stedet kom punkt 31, stk. 11, med som en ny bestemmelse. Den følger ordningen efter erhvervsuddannelsesloven.

Thorkild Bang, TEKNIQ, har forklaret bl.a., at han forhandlede overenskomsten i 2010. Der var sund logik i at skille lovstof og bestemmelserne om lærlingenes løn- og ansættelsesvilkår fra hinanden. Herved blev det lettere for virksomhederne at finde rundt i, hvad der gælder for lærlinge. Der var alene tale om en redaktionel ændring, der bestod i en flytning af reglerne. Bestemmelserne skulle ikke herved ændre status. Det var således ikke en øvelse, der gik ud på at give lærlingereglerne en anden status. TEKNIQ har da heller ikke fået noget for flytningen i forbindelse med overenskomstforhandlingerne. I aftalen af 3. februar 2011 om ”forretningsgang for lærlingesager på VVS-overenskomsten” fremgår det af sidste bullit, at TEKNIQ ikke er enig i, at overtrædelse af lærlingebestemmelserne kan forfølges som overenskomstbrud ved Arbejdsretten. Forfølgningen af overtrædelse af lærlingebestemmelserne er udtømmende reguleret i overenskomstens punkt 31, stk. 11. Selv om bemærkningen fra de tidligere lærlingebestemmelser om, at ”bestemmelserne er ikke et integreret led i overenskomsten” ikke blev medtaget, da lærlingebestemmelserne om løn og arbejdsforhold blev overført til overenskomstens punkt 26 i 2010, så fremgår det klart af forhistorien og forløbet i 2010, at punkt 26 ikke har fået overenskomststatus.

Jørgen Hansen har forklaret bl.a., at han har siddet i Det Faglige Udvalg for TEKNIQ. Før 2010 har der ikke været rejst sager med påstand om bod for overtrædelse af lærlingebestemmelserne. Efter 2010 har der kun været rejst én sag, og det er den foreliggende.

Susanne Oldenburg har forklaret bl.a., at hun har efterfulgt Jørgen Hansen som TEKNIQs repræsentant i Det Faglige Udvalg. Bortset fra nærværende sag har der kun været en anden

sag om overtrædelse af lærlingebestemmelserne, hvor der har været rejst krav om bod, men sagen blev forligt, og bodskravet blev frafaldet. Da den foreliggende sag blev behandlet i Tvistighedsnævnet, gjorde hun medlemsvirksomheden bekendt med bestemmelsen i punkt 26, stk. 9, og med, at der skulle betales pensionsbidrag fra første dag, hvis den pågældende lærling i en tidligere ansættelse havde været omfattet af en arbejdsmarkedspension. På fællesmødet den 23. januar 2015 ville man ikke give virksomheden et pålæg, idet man var af den opfattelse, at punkt 26 ikke har overenskomststatus.

Parternes argumentation

Klager har i det væsentligste procederet i overensstemmelse med sit påstandsdokument og har anført navnlig:

At indklagede har begået brud på overenskomsten ved ikke at indberette og indbetale pensionsbidrag til PensionDanmark for en elev, som er pensionsberettiget, jf. punkt 26, stk. 9,

at indklagede Hp Vvs ApS skal tilpligtes at betale en efter Arbejdsrettens skøn fastsat bod for brud på overenskomsten,

at TEKNIQ har handlet bodspådragende, ved ikke at pålægge virksomheden at indberette og indbetale pensionsbidrag, jf. overenskomstens punkt 26, stk. 9,

at der i overenskomstens tekst ikke findes forbehold, præciseringer eller lignende, der viser, at punkt 26 ikke skulle være en del af overenskomsten,

at punkt 26 i overenskomsten således er en bestemmelse, der integrerer de nævnte lærlingebestemmelser i overenskomsten som sådan,

at punkt 31, stk. 11, ikke kan fortolkes som en slags ”endelighedsbestemmelse” med den virkning, at sager, der føres for Fagligt udvalg/Tvistighedsnævnet, og som indebærer overenskomstbrud, ikke kan videreføres for Arbejdsretten,

at det fremgår af den mellem parterne underskrevne forretningsgang for lærlingesager på VVS-området, at Blik- og Rørarbejderforbundet forbeholder sig at indbringe sager om overenskomstbrud for Arbejdsretten,

at såvel arbejdsgiversiden og lønmodtagersiden efter indgåelse af overenskomsten for 2010 i sine medlemsblade informerede om, at lærlingebestemmelserne nu var en del af overenskomsten,

at overenskomstparterne også i pjecer om Uddannelsesforhold for VVS-lærlinge for 2010-2012 og 2012-2014 omtalte bestemmelserne om løn- og arbejdsforhold for lærlinge som ”Punkt 26 i VVS-overenskomsten”,

at der i disse pjecer ikke som i tidligere udgaver var indsat et forbehold om, at ”bestemmelserne er ikke et integreret led i overenskomsten”, se hertil pjecen ”lærlingebestemmelser” fra 2007-2010,

at når parterne således i fælles informationsmaterialer omtaler løn- og arbejdsforhold som ”Punkt 26 i VVS-overenskomsten”, kan arbejdsgiversiden ikke med rimelighed hævde, at bestemmelsen ikke skulle være en del af overenskomsten, og

at punkt 26 – såfremt Arbejdsretten ikke måtte anse denne som en del af VVS-overenskomsten – under alle omstændigheder må betragtes som en bindende kollektiv aftale/overenskomst om løn- og arbejdsforhold, og at brud på en sådan kollektiv aftale er bodspådragende efter samme principper, som hvis punkt 26 blev anset for en del af VVS-overenskomsten, jf. herved § 9, stk. 1, nr. 2, i lov om Arbejdsretten og de faglige voldgiftsretter.

Indklagede har i det væsentligste procederet i overensstemmelse med sit påstandsdokument og har anført navnlig:

At lærlingebestemmelserne optrykt i VVS-overenskomstens punkt 26 ikke er et integreret led i overenskomsten,

at overenskomstparterne i forbindelse med overenskomstforhandlingerne i 2010 aftalte at overføre bestemmelser vedrørende løn- og arbejdsforhold til VVS-overenskomsten,

at overførslen alene skete af praktiske årsager,

at det med aftalen om at overføre løn- og arbejdsforhold til et særskilt punkt optrykt i VVS-overenskomsten ikke var tilsigtet, at lærlingebestemmelserne derved skulle opnå overenskomstmæssig status,

at det forhold, at sætningen ”bestemmelserne er ikke et integreret led i overenskomsten” ikke er medtaget i punkt 26, alene skyldes en fejl,

at det i TEKNIQs medlemsblad af april 2010 anførte, hvorefter ”løn og arbejdsforhold for lærlinge bliver en del af overenskomsten” alene skal forstås som en konstatering af, at lærlingebestemmelserne fremadrettet rent fysisk er skrevet ind i VVS-overenskomsten,

at parternes almindelige praktisering af overenskomstens regler er afgørende for fortolkningen/forståelsen af specifikke bestemmelser,

at det klagende forbund ikke forud for den aktuelle sag, som er anlagt ved klageskrift af maj 2015, har rejst krav om bod i lærlingesager,

at det forhold, at det klagende forbund tidligere har taget forbehold for at indbringe sager om brud på lærlingebestemmelserne for Arbejdsretten, dels ikke er udtryk for en fælles forståelse mellem overenskomstpartnerne, og dels,

at det klagende forbunds manglende påtale overfor en mangeårig kendt praksis må opfattes som en stiltiende accept af TEKNIQs forståelse af punkt 26 retlige status,

at det fremgår af erhvervsuddannelsesloven § 63, stk. 2, at tvistigheder indbringes for Tvistighedsnævnet,

at det fremgår af erhvervsuddannelsesloven § 63, stk. 3, at tvistigheder ikke kan indbringes for domstolene eller i øvrigt for andre myndigheder end dem, der er nævnt i § 63, stk. 1 og 2,

at overenskomstparterne i VVS-overenskomsten punkt 31, stk. 11, (der kom ind i overenskomsten i 2012) således har gjort udtømmende op med den fagretlige behandling af sager på lærlingeområdet, ved at henvise tvistigheder til behandling i overensstemmelse med erhvervsuddannelsesloven,

at punkt 26 ikke er det eneste punkt i VVS-overenskomsten, som ikke er et integreret led i overenskomsten. Punkt 25 om funktionærlignende ansatte har en identisk opbygning, således at kun de punkter i overenskomsten, som er nævnt, er gældende,

at det bestrides, at de omtvistede lærlingebestemmelser har overenskomststatus,

at den indklagede virksomhed derfor ikke har begået brud på VVS-overenskomsten ved ikke at have indberettet og indbetalt pensionsbidrag til Pension Danmark for lærling AR,

at TEKNIQ ikke har handlet bodspådragende ved ikke at pålægge virksomheden at indberette og indbetale pensionsbidrag til Pension Danmark for lærling AR, og

at TEKNIQ dog har pålagt virksomheden at betale pension, men at virksomheden på trods af dette valgte ikke at betale.

Arbejdsrettens begrundelse og resultat

Sagen angår, om der er grundlag for at idømme virksomheden Hp Vvs ApS en bod for brud på overenskomstens § 26, stk. 9, jf. arbejdsretslovens § 12, stk. 1, og om der er grundlag for at idømme TEKNIQ en bod for organisationsansvar, jf. arbejdsretslovens § 12, stk. 4. Det er under sagen et hovedspørgsmål, om lærlingebestemmelserne i VVS-overenskomstens punkt 26 er en integreret del af overenskomsten med den virkning, at brud kan sanktioneres med bod.

Frem til 2010 var lærlingebestemmelserne inden for blikkenslager- og VVS-branchen optaget som et bilag til overenskomsten, og i bilaget var det anført, at ”bestemmelserne er ikke et integreret led i overenskomsten”. Ved overenskomstfornyelsen i 2010 var der mellem overens-

komstparterne enighed om, at lærlingebestemmelserne blev opdelt, således at bestemmelserne vedrørende løn- og arbejdsforhold skulle overføres til VVS-overenskomsten som nyt punkt 26, mens bestemmelserne vedrørende uddannelsesforhold skulle overføres til et i fællesskab udarbejdet informationsmateriale, jf. protokollat af 8. marts 2010. I overensstemmelse hermed blev bestemmelserne om løn- og arbejdsforhold for lærlinge indsat i overenskomstens punkt 26. Angivelsen om, at ”bestemmelserne er ikke et integreret led i overenskomsten”, blev ikke videreført.

Bestemmelserne om løn- og arbejdsforhold for lærlinge er således blevet en del af overenskomsten, uden at der fra TEKNIQs side blev taget forbehold om bestemmelsernes retlige status. Det er ikke godtgjort, at det var kendeligt for Blik- og Rørarbejderforbundet, at der hos TEKNIQs forhandlere var en forudsætning om, at bestemmelserne skulle bevare den status, de havde, før de blev overført til overenskomsten.

På den baggrund finder Arbejdsretten, at overførslen af bestemmelserne om løn og arbejdsforhold for lærlinge til overenskomstens punkt 26 i 2010 har som konsekvens, at bestemmelserne har fået overenskomststatus.

Indklagede har gjort gældende, at overenskomstparterne i overenskomstens punkt 31, stk. 11, har gjort udtømmende op med den fagretlige behandling af sager på lærlingeområdet ved at henvise tvistigheder til behandling i overensstemmelse med erhvervsuddannelsesloven.

Overenskomstens punkt 31, stk. 11, angår uoverensstemmelser mellem lærling og virksomhed, og bestemmelsen angiver en procedure, der bør følges med henblik på at søge uoverensstemmelsen løst, inden sagen eventuelt indbringes for Tvistighedsnævnet efter reglerne i erhvervsuddannelsesloven. Arbejdsretten finder efter formuleringen af bestemmelsen ikke grundlag for at fastslå, at bestemmelsen i en situation som den foreliggende afskærer lærlingens faglige organisation fra at rejse sag om overenskomstbrud ved Arbejdsretten i overensstemmelse med arbejdsretslovens almindelige regler, jf. herved arbejdsretslovens § 9, stk. 1, nr. 2, og § 12, stk. 1, efter at uoverensstemmelsen mellem lærling og virksomhed er afgjort i Tvistighedsnævnet.

Efter det anførte finder Arbejdsretten, at overenskomstens punkt 26 om løn- og arbejdsforhold for lærlinge har overenskomststatus, og at overenskomstens punkt 31, stk. 11, ikke er til hinder for, at der rejses sag om overenskomstbrud ved Arbejdsretten.

Ved Tvistighedsnævnets kendelse af 19. december 2014 blev Hp Vvs ApS dømt til at betale ca. 18.000 kr. i pensionsbidrag. Det kan som følge heraf lægges til grund, at virksomheden ikke havde opfyldt sin pligt til at betale pensionsbidrag i overensstemmelse med overenskomstens punkt 26, stk. 9, 2. afsnit.

Arbejdsrettens finder, at denne overtrædelse af punkt 26, stk. 9, 2. afsnit, er bodspådragende, og under hensyn til beløbets størrelse fastsættes den bod, som Hp Vvs ApS skal betale til Blik- og Rørarbejderforbundet, til et beløb på 3.500 kr.

Som anført foran under ”Sagens omstændigheder” anførte TEKNIQ i sit svarskrift af 4. september 2014 i sagen for Tvistighedsnævnet bl.a.:

”Efterfølgende har TEKNIQ gjort virksomheden opmærksom på, at klager – uanset modstående aftale – var berettiget til lærlingepension i henhold til VVS-

overenskomstens punkt 26, og at klager var berettiget til pension efter 6 måneders anciennitet og evt. allerede fra første ansættelsesdag, såfremt klager allerede i tidligere ansættelser havde været omfattet af en arbejdsmarkedspension.

På trods af dette fastholder indklagede virksomhed, at klager er bundet af den indgåede aftale og afviser betaling.

Det gøres i den forbindelse gældende, at det er udokumenteret, hvorvidt klager forinden ansættelsen hos indklagede havde været omfattet af en arbejdsmarkedspension og dermed var berettiget til pension fra første ansættelsesdag.”

På den baggrund finder Arbejdsretten, at TEKNIQ ikke har pådraget sig organisationsansvar for virksomhedens overtrædelse af overenskomstens punkt 26, stk. 9, 2. afsnit. Det tilføjes, at det ikke er ansvarspådragende, at TEKNIQ på fællesmødet den 23. januar 2015, der ikke angik efterbetalingskravet, men alene spørgsmålet om fastsættelse af bod for overenskomstbrud, ikke ville anerkende, at Hp Vvs ApS havde begået et overenskomstbrud.

Som følge af det anførte frifindes TEKNIQ for klagers påstand om bod.

THI KENDES FOR RET:

Hp Vvs ApS skal inden 14 dage efter afsigelsen af denne dom betale en bod på 3.500 kr. til Blik- og Rørarbejderforbundet.

TEKNIQ Installatørernes Organisation frifindes.

I sagsomkostninger skal indklagede, TEKNIQ Installatørernes Organisation for Hp Vvs ApS, inden 14 dage efter afsigelsen af denne dom betale 2.000 kr. til Arbejdsretten.

Poul Dahl Jensen